

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

Л.М ПІДДУБНА

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ
РОБІТ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 ФІЛОЛОГІЯ**

Дніпро НМетАУ 2020

УДК 4И 327.14(07)

Методичні вказівки до організації та захисту випускних кваліфікаційних робіт бакалаврів спеціальності 035 Філологія /Укл.: В.В. Прутчикова, Л.М. Піддубна. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 41 с.

У Методичних вказівках викладено основні правила та рекомендації до написання, оформлення та захисту випускних кваліфікаційних робіт бакалаврів.

Викладено основні вимоги до змісту та оформлення структурних елементів випускної роботи, її стилю, використання наукової літератури, наведення переліку посилань, визначено етапи підготовки.

У Додатках наведено зразки оформлення роботи, супровідних матеріалів, рекомендовані до застосування мовні кліше, порядок роботи з літературою, поради щодо уникнення типових помилок.

Призначені для студентів спеціальності 035 Філологія.

Укладачі: В.В. Прутчикова, канд. філол. наук, доц.
Л.М. Піддубна, ст. викладач

Відповідальна за випуск В.В. Прутчикова, канд. філол. наук, доц.
Рецензент Л.М. Ткач, канд. філол. наук, доц. (НМетАУ)

Підписано до друку _____ Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк.____. Умов. друк. арк.____. Тираж 30 прим. Замовлення №

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпро-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ РОБОТИ.....	6
2 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОБОТИ.....	8
3 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РОБОТИ.....	10
3.1 Вимоги до оформлення структурних елементів роботи	10
3.1.1 Загальні вимоги	10
3.1.2 Нумерація сторінок	11
3.1.3 Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.....	11
3.1.4 Ілюстрації.....	12
3.1.5 Переліки.....	13
3.1.6 Посилання.....	13
3.2 Вимоги до змісту структурних елементів роботи	14
3.2.1 Титульний аркуш.....	14
3.2.2 Реферат.....	14
3.2.3 Зміст	15
3.2.4 Вступ	15
3.2.5 Огляд літератури з тематики	16
3.2.6 Теорія питання та дослідницька частина	17
3.2.7 Висновки та рекомендації	17
3.2.8 Перелік використаних джерел	18
3.2.9 Додатки	18
4 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТИЛЮ НАПИСАННЯ РОБОТИ.....	19
5 ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	20
6 ТИПОВІ ПОМИЛКИ	22
7 КЕРІВНИЦТВО ВИПУСКНОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ, РЕЦЕНЗУВАННЯ (ВІДГУК). КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ.....	22
ЛІТЕРАТУРА.....	24
Додаток А Зразок оформлення титульного аркуша випускної кваліфікаційної роботи	25
Додаток Б Зразок оформлення завдання на випускну кваліфікаційну роботу бакалавра	26
Додаток В Приклад заповнення відомості випускної кваліфікаційної роботи.....	28

Додаток Г Приклад написання реферату для випускної кваліфікаційної роботи.....	29
Додаток Д Мовні кліше	30
Додаток Е Зразок оформлення сторінки «Зміст»	31
Додаток Ж Робота з літературою	32
Додаток И Приклад оформлення переліку посилань.....	37
Додаток К Рекомендована література.....	38

ВСТУП

Випускна кваліфікаційна робота — це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у закладі вищої освіти.

Робота має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь та навичок з філологічних дисциплін. Нею передбачено систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань.

До випускних кваліфікаційних робіт висуваються такі основні вимоги:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану науки;
- вивчення та критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми;
- вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану;
- чітка характеристика об'єкта, предмета і мети роботи, опис та аналіз проведених автором досліджень;
- узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації.

Випускна робота як самостійне навчально-наукове дослідження має виявити рівень загально філологічної та фахової підготовки студента, його здатність застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних проблем, його схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Виконання випускної кваліфікаційної роботи має декілька цілей, головною з яких є засвідчення студентом певного рівня та об'єму знань, вмінь та навичок, отриманих під час навчання у закладі вищої освіти, а також навичок самостійного вирішення деяких питань, пов'язаних з обраною спеціальністю. Результатом успішного виконання та захисту випускної кваліфікаційної роботи є отримання студентом диплому бакалавра.

Випускна кваліфікаційна робота дозволяє здійснити всебічну оцінку рівня знань та навичок студента і його уміння використовувати здобуті знання при розв'язанні практичних завдань.

Випускна кваліфікаційна робота є заключним етапом підготовки фахівців з філології (перекладу) у вищому навчальному закладі. Це самостійна дослідницька робота студента з перекладознавчої тематики, яка вимагає знань з усіх теоретичних мовних дисциплін, що вивчалися протягом усього періоду навчання:

- історія англійської мови;
- порівняльна лексикологія англійської та української мов;
- теоретична фонетика англійської мови;
- порівняльна граматики англійської та української мов;
- порівняльна стилістика англійської та української мов;
- теорія перекладу;
- історія зарубіжної літератури;
- лінгвокраїнознавство та ін.

Випускна кваліфікаційна робота має обсяг 35...40 сторінок.

Випускна робота передбачає:

- обґрунтування актуальності дослідження;
- високий рівень самостійності дослідження, ознакою якого є наявність новизни та оригінальності;
- глибокий аналіз явищ, що досліджуються, з обов'язковим порівнянням аналогічних явищ у двох, трьох або чотирьох мовах;
- наявність у висновках практичних рекомендацій, пропозицій, а також перспективи для подальшої розробки теми.

Випускна кваліфікаційна робота може бути:

– самостійним дослідженням загальнотеоретичної філологічної та перекладознавчої проблеми з відповідним опрацюванням наукової літератури та емпіричним аналізом;

– перекладом українською мовою художнього, науково-публіцистичного або наукового тексту з власним коментарем;

– критичним аналізом, рецензуванням та коментарем до перекладу художнього твору, наукової або науково-публіцистичної праці, виконаної іншими авторами.

Під час написання випускної кваліфікаційної роботи студенти вдосконалюють навички самостійного оволодіння знаннями, використання вже набутих за роки навчання знань, оволодівають елементами наукового мислення, методами проведення наукових досліджень.

Дослідження та написання випускної кваліфікаційної роботи здійснюється згідно графіка.

Захист випускної кваліфікаційної роботи – це останній етап в навчанні студента перед початком самостійної професійної діяльності. Під час написання та захисту студент повинен довести:

– актуальність проведеного дослідження і правомірності постановки питання;

– правильність обраного підходу до вирішення проблеми;

– адекватність застосування методів і способів перевірки отриманих даних;

– коректність інтерпретації отриманих результатів, закономірностей і висновків.

Випускна кваліфікаційна робота дає підставу Екзаменаційній комісії (ЕК) приймати рішення про надання її автору ступеня бакалавра-філолога за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Після захисту роботи передаються до кабінету дипломного проектування, де реєструються у спеціальному журналі та зберігаються протягом п'яти років. Кращі роботи, що відзначені ЕК, можуть використовуватися кафедрою у навчальному процесі.

2 ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота це самостійне пошукове дослідження студента, яке включає:

- формулювання теми та виявлення об'єкту дослідження;
- формулювання мети та завдань дослідження;
- опрацювання теоретичного матеріалу та формулювання власних висновків;
- власні дослідження, їх аналіз та висновки.

Виконання випускної кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до затвердженого кафедрою та деканатом графіка, що складається з трьох основних етапів (*підготовчий, виконавчий, заключний*) та захисту роботи.

Випускну кваліфікаційну роботу рекомендується виконувати у такій послідовності:

А. Підготовчий етап:

- 1) ознайомлення з переліком тем, запропонованих кафедрою, та вимогами до написання роботи;
- 2) вибір теми та з'ясування об'єкта і предмета дослідження;
- 3) консультація з викладачем – керівником роботи та визначення мети і завдань дослідження;
- 4) консультація з бібліографом та робота з картотекою і електронними джерелами з метою виявлення та відбору літератури з теми;
- 5) складання робочої картотеки літератури з теми;
- 6) вивчення та конспектування літератури з теми.

Б. Виконавчий етап:

- 7) складання попереднього плану та консультація з керівником;
- 8) робота з оригінальними текстами, які є основою для власних досліджень, аналізу та висновків;
- 9) складання картотеки виписок та цитат, що стануть матеріалом для аналізу та власних висновків;
- 10) написання чорнового варіанта тексту роботи: вступу, огляду літератури, основних теоретичних положень, аналіз проведення власних спостережень і досліджень, формулювання висновків і рекомендацій, оформлення списку використаних джерел, оформлення додатків (якщо це необхідно);

11) консультація з викладачем-керівником на стадії роботи над чорновим варіантом роботи;

12) подальше доопрацювання тексту роботи з метою усунення зауважень та урахування рекомендацій та порад керівника.

В. Заключний етап:

13) остаточне редагування тексту та чистове оформлення роботи;

14) підготовка роботи до рецензування;

15) подача випускної кваліфікаційної роботи на рецензування (відгук);

16) отримання рецензії (відгуку).

Г. Підготовка до захисту та захист роботи:

17) підготовка до захисту;

18) захист випускної кваліфікаційної роботи.

Студент має право обирати тему випускної кваліфікаційної роботи зі списку, що пропонує кафедра або може запропонувати власну. Тема випускної кваліфікаційної роботи може бути подальшою розробкою теми курсової роботи. Студент повинен обрати ту тему, яка найкраще відповідає його власним інтересам та схильностям і при розробці якої він може виявити максимум особистої творчості та ініціативи.

3 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота умовно може бути поділена на такі складові частини:

Вступна частина:

- титульний аркуш (див. Додаток А);
- завдання на випускню кваліфікаційну роботу (див. Додаток Б);
- відомість випускної кваліфікаційної роботи (див. Додаток В);
- реферат (див. Додаток Г);
- зміст (див. Додаток Е);
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).

Основна частина:

- вступ;
- огляд літератури з тематики;
- теорія питання;
- дослідницька частина;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (за необхідності).

3.1 Вимоги до оформлення структурних елементів роботи

3.1.1 Загальні вимоги

Випускна кваліфікаційна робота виконується українською мовою. Розділ «РЕФЕРАТ» пишеться українською та англійською мовами.

Залежно від особливостей і змісту роботи вона може мати окрім тексту також і необхідні ілюстрації та таблиці.

Роботу виконують машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу. Допускається включення сторінок, виконаних методом репрографії.

Роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм). Допускається за необхідністю використання аркушів формату А3 (297 x 420 мм). Треба додержуватись таких розмірів полів:

- ліве – не менше 30 мм;

- верхнє і нижнє – не менше 20 мм;
- праве – не менше 10 мм.

Машинописним способом роботу виконують з розрахунку не більш 40 рядків на сторінці за умови рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менше ніж 1,8 мм. Рекомендовано використовувати шрифт Times New Roman, розмір літер – 14 пт. Рекомендована відстань між рядками має становити 1,5 інтервалу. Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25см).

Всі літери, лінії, цифри і знаки повинні бути одного кольору. Необхідно дотримуватися рівномірної густини, контрастності й чіткості зображення упродовж всієї роботи.

Помилки, описки та графічні неточності, якщо їх небагато, допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення. Виправлене повинно бути такого ж кольору, як і вся записка.

Прізвища, географічні назви, назви художніх творів та інші власні назви наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви у перекладі на українську мову, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Скорочення слів і словосполучень, які наводяться у роботі, повинні відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи.

3.1.2 Нумерація сторінок

Сторінки слід нумерувати в їх правому верхньому куті арабськими цифрами без крапки в кінці, додержуючись наскрізної нумерації упродовж всього тексту пояснювальної записки, включаючи додатки. Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок пояснювальної записки.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок пояснювальної записки. *Завдання враховують як дві сторінки.* Номер сторінки на титульному аркуші, завданні, відомості кваліфікаційної роботи та рефераті не проставляють, але враховують. Першою пронумерованою сторінкою є «ЗМІСТ».

3.1.3 Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

Структурні елементи пояснювальної записки «РЕФЕРАТ», «ЗМІСТ»,

«ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ», «ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ» друкують великими літерами, не нумерують, а їх назви є заголовками структурних елементів.

Розділи пояснювальної записки повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті пояснювальної записки і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад: «1 АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД» і т.д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад: «1.1 Методики, що використані».

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, наприклад, «1.1.1»; «1.1.2» і т.д.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Розділи, підрозділи, пункти, підпункти слід нумерувати арабськими цифрами.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів пояснювальної записки слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без перенесення слів і без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж один рядок. Відстань між рядками заголовка, а також між двома заголовками приймають такими, як у тексті.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено менше, ніж два рядки тексту.

3.1.4 Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, графіка, схеми, діаграми, фотознімки тощо) слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. В разі необхідності, ілюстрації можна наводити у додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті роботи.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер

ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рисунок 3.2 – другий рисунок третього розділу. Якщо в роботі вміщено тільки одну ілюстрацію, її також нумерують.

3.1.5 Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи - дефіс (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Приклад

В англійській мові існує чотири типи питальних речень:

а) загальні запитання;

б) спеціальні запитання, які розрізняються на:

1) запитання до різних членів речення, крім підмета і його означення;

2) запитання до підмета і його означення;

в) альтернативні запитання;

г) розділові запитання.

Переліки першого рівня деталізації пишуть малими літерами з абзацного відступу, другого рівня - з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня, як це показано у наведеному вище прикладі.

3.1.6 Посилання

Посилання в тексті пояснювальної записки на джерела інформації слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1...4, 10] ...».

Бажано у посиланнях зазначити номери сторінок літературних джерел, на яких міститься відповідний матеріал, наприклад, [3, с.15-20; 15, с.113-119;...].

При згадуванні в тексті прізвищ вчених, авторів їх ініціали записуються перед прізвищем, наприклад, В.І. Карабан, а в переліку посилань навпаки – ініціали пишуть після прізвища, наприклад: Карабан В.І.

Для підтвердження власних аргументів посиланнями на джерело наводять цитати. Цитований текст треба наводити дослівно мовою оригіналу. Вимоги до цитування:

– текст цитати починається і закінчується лапками і передається дослівно мовою оригіналу, без будь-яких змін на мові джерела, яке вказується у списку літератури;

– цитування повинно бути повним, без скорочень, але якщо треба пропустити які-небудь слова чи речення, цей пропуск позначається трьома крапками у кутових дужках;

– кожна цитата повинна мати посилання на джерело;

– може бути непряме цитування, тобто переказ, викладення думок інших авторів своїми словами, але при цьому повинно бути відповідне посилання на джерело;

– цитування пряме і непряме не повинно бути надмірним, бо це справляє неприємне враження компілятивності праці, недостатнє цитування справляє враження недостатньої ерудованості студента.

3.2 Вимоги до змісту структурних елементів роботи

3.2.1 Титульний аркуш

Титульний аркуш – це перша сторінка роботи. Зразки титульного аркуша до випускних кваліфікаційних наведено у додатках А і Б.

3.2.2 Реферат

На перших сторінках роботи розміщують реферати українською та англійською мовами. Реферати повинні розкривати основні ідеї та висновки роботи. Обсяг – до 0,5 сторінки машинописного тексту.

Викладення матеріалу в рефераті повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів.

Після кожного реферату наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображувати поза контекстом основний зміст роботи. Загальна кількість ключових слів повинна бути не меншою трьох і не більшою десяти. Ключові слова (5...15 слів) подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому, великими літерами.

Приклад реферату випускної кваліфікаційної роботи наведено у додатку Г.

Слова та словосполучення, що використовуються при написанні анотації (а також інших розділів роботи) наведено у додатку Д.

3.2.3 Зміст

Зміст розташовують безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки.

До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки та рекомендації; перелік посилань; назви додатків і номери сторінок, які містять початок відповідного матеріалу.

У змісті можуть бути відображені найважливіші ілюстрації та таблиці із зазначенням сторінок, на яких вони вміщені.

Зразок оформлення змісту наведено у додатку Е.

3.2.4 Вступ

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, а також актуальність роботи (досить кількома реченнями висловити головне).

У вступі окреслюється головний напрямок дослідження, визначається аспект проблеми, вводяться ключові поняття та терміни, визначаються об'єкт і предмет дослідження, а також коротко формулюється мета роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Нижче наведено приклади формулювання об'єкта і предмета дослідження, а також мети і задачі роботи.

Приклад 1.

Тема: «Засоби вираження заперечення у п'єсі О. Вайлда «A Woman of no Importance»».

Об'єкт дослідження: текст п'єси О. Вайлда «A Woman of no Importance».

Предмет дослідження: заперечення як філософська та граматична категорії; засоби вираження граматичної категорії заперечення в англійській та українській мовах, порівняння цієї категорії у двох мовах.

Мета дослідження: встановити особливості стилю О. Вайлда на прикладі п'єси «A Woman of no Importance» з точки зору використання заперечних конструкцій та показати до яких способів вдається перекладач для передачі цих конструкцій українською мовою.

Завдання роботи: поглиблення знань з теоретичної, практичної та порівняльної граматики, встановлення спільностей та розбіжностей при порівнянні аналогічних для двох мов граматичних явищ, вироблення

рекомендацій, щодо перекладу заперечних конструкцій з англійської на українську та навпаки.

Приклад 2.

Тема: «Сленг як форма зниженої лексики та особливості його перекладу у романі Е. Сігала «Love Story».

Об'єкт дослідження: текст роману Е. Сігала «Love Story».

Предмет дослідження: сленг та способи його вираження в англійській мові і особливості його перекладу на українську та російську мови.

Мета дослідження: встановлення особливостей стилю Е. Сігала в романі «Love Story», з точки зору використання сленгу та аналіз методів, за допомогою яких перекладачі намагалися досягти адекватності перекладу.

Завдання роботи: поглиблення знань з теоретичної, практичної та порівняльної лексикології англійської, української та російської мов; вирішення деяких питань пов'язаних з темою виникнення та використання студентського сленгу в побуті та літературі; встановлення певних спільностей та розбіжностей при порівнянні сленгу в трьох мовах; вироблення рекомендацій щодо перекладу сленгу.

3.2.5 Огляд літератури з тематики

Обов'язковою частиною роботи є огляд літератури з теми дослідження, в який включають найбільш цінні, актуальні роботи (10...15 джерел). Огляд має бути систематизованим аналізом значущості, переваг та недоліків робіт, що розглядаються. Їх групують таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. В огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізується, достатньо назвати автора й назву, а поруч у квадратних дужках проставити порядковий номер бібліографічного запису цієї роботи в списку літератури. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітленості основних аспектів теми в літературі.

У додатку Ж наведено рекомендації, що допоможуть при роботі з літературою.

3.2.6 Теорія питання та дослідницька частина

Теорія питання та дослідницька частина – головні розділи випускної кваліфікаційної роботи. Вони є найбільшими за обсягом (70...80% об'єму

роботи). Саме в них розкривається тема роботи і саме вони є самостійним дослідженням студента.

Вимоги до стилю викладення цих частин наведено у розділі 4.

При написанні тексту цих частин треба уникати безсистемного викладення фактів, матеріал повинен бути чітко структурованим и оформленим у вигляді окремих розділів та підрозділів.

Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ – окрему частину цього питання. Оформлення структурного поділу роботи див. п. 3.1.3.

Зміст цих частин роботи повинен відповідати таким вимогам:

- актуальність змісту, достатній теоретичний рівень, повнота аналізу факторів, явищ, проблем, що відносяться до теми;
- інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань;
- власна оцінка і розуміння проблеми;
- простота і дохідливість викладу, аргументованість, знання та дотримання прийнятої термінології;
- структурна організованість, логічність;
- дотримання стилістичної відповідності та граматичних норм.

3.2.7 Висновки та рекомендації

Висновок підсумовує роботу. Він може містити повторення основних тез роботи або загальний висновок до якого прийшов автор.

Текст висновку може поділятися на пункти.

У першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання.

В наступних пунктах коротко формулюються всі висновки, які були зроблені в ході дослідження.

У висновках слід викласти рекомендації та окреслити перспективи подальшого вивчення проблеми.

Висновок за обсягом повинен бути меншим за вступ.

3.2.8 Перелік використаних джерел

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять у кінці її тексту, починаючи з нової сторінки.

Бібліографічні описи з переліку використаних джерел подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання).

Приклад оформлення переліку посилань наведено в додатку И.

3.2.9 Додатки

Додатки розміщують після основної частини.

У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини може змінити упорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині через великий обсяг або способи відтворення.

У додаток може бути включено уривок оригінального тексту (згідно з темою), його переклад студентом та коментарі.

Додатки слід оформляти як продовження тексту роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті пояснювальної записки.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, який розміщують вгорі малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої літери повинно бути написано слово «Додаток__» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д.:

Один додаток позначається як додаток А.

За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати в межах кожного додатку. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначання додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; Г.3.1-підрозділ 3.1 додатка Г; Д.4.1.2 - пункт 4.1.2 додатка Д; Ж.1.3.3.4 - підпункт 1.3.3.4 додатка Ж.

4 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТИЛЮ НАПИСАННЯ РОБОТИ

Стиль письмової наукової мови – це безособовий монолог: *виклад ведеться від третьої особи*, увага – на змісті, а не на суб'єкті, тому авторське «я» ніби відступає на другий план.

Сама мова тексту повинна бути точною, ясною, стислою, без непотрібних повторів, надмірної деталізації. Треба уникати плеоназмів, тавтології, канцеляризмів, а також термінів, з якими сам автор не знайомий.

Однією із найпоширеніших помилок є та, що роботі бракує відповідної наукової мови, яка має свої особливості.

Перш за все, в цій мові відсутня експресія, вона насичена термінами та термінологічними виразами.

Треба дотримуватись таких правил:

- 1) прикметник «наступні» змінюється на займенник «такі»;
- 2) «проблема, яка розглядається», а не «проблема, яка розглянута»;
- 3) вживаються переважно дієслівні форми недоконаного виду минулого часу;
- 4) рідко використовується умовний спосіб, і ніколи – наказовий (емоційне забарвлення);
- 5) перевага надається пасивним конструкціям та зворотним дієсловам – «У даній статті розглядається...», «Передбачено виділити додаткові чинники...»;
- 6) займенники «цей», «той», «такий» – дуже поширені, бо визначають логічні зв'язки між частинами висловлювання («ці дані служать достатньою підставою для висновку»), а займенники «щось», «дещо», «що-небудь», які містять в собі яку-небудь неконкретність майже не вживаються;
- 7) частіше зустрічаються складнопідрядні речення, ніж складносурядні, і тому поширені сполучники підрядності: «завдяки тому, що», «тоді як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те, що», «зважаючи на те, що», «внаслідок того, що», «після того, що», «в той час як» та ін.;
- 8) часто використовуються прийменники: «протягом», «відповідно до...», «згідно з ...», «у результаті», «на відміну від...», «поряд з ...», «у зв'язку з ...» та ін.;
- 9) при описі фактів, явищ і т. ін. часто використовуються безособові або неозначено-особові речення;

10) в назвах розділів, підрозділів, пунктів використовуються *називні речення*;

11) можна вживати вставні слова і словосполучення, щоб подати якусь інформацію як достовірну, припустиму, можливу і т. ін.: «дійсно», «насправді», «зрозуміло», «треба гадати», «очевидно», «можливо», «ймовірно»;

12) треба завжди вказувати джерело повідомлення автора висловлювання, що робиться за допомогою слів: «за повідомленням», «за відомостями», «як свідчить», «на думку», «за даними» та ін.

У роботі необхідно дотримуватися прийнятої термінології (можна давати терміни двома мовами: оригіналу та мовою роботи), позначень, умовних скорочень і символів.

Не рекомендується вживати вирази - штампи, а також викладати зміст від першої особи. Слід уникати частих повторень слів чи словосполучень.

Перелік деяких фраз, характерних для наукової мови (мовні кліше) наведено у додатку Д.

5 ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Атестація студента здійснюється Екзаменаційною (кваліфікаційною) комісією (далі – ЕК) після завершення навчання на певному рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня вищої освіти вимогам освітньої кваліфікації.

У Екзаменаційних комісіях студенти, які закінчують заклад вищої освіти, складають атестаційні екзамени та захищають випускні кваліфікаційні роботи.

До складання атестаційних екзаменів та захисту випускних кваліфікаційних робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану (не мають академічної заборгованості).

Процедура захисту включає:

- вступне слово – доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку керівника або його виступ;
- відповіді студента на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- заключне слово студента;

– рішення комісії про оцінку роботи.

Вступне слово необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження керівника. Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10...15 хвилин.

Під час захисту випускної кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті. Захист роботи фіксується в протоколі ЕК.

Результати захисту роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно» з урахуванням якості виконання всіх частин роботи та рівня її захисту. Оцінка з роботи виставляється на закритому засіданні ЕК і оголошується у цей же день, після оформлення протоколів головою комісії, студенту і всім присутнім на відкритому засіданні.

Студенту, який захистив випускну кваліфікаційну роботу відповідно до вимог освітньої програми, рішенням Екзаменаційної комісії присвоюється відповідно освітній рівень (кваліфікація), видається документ про освіту (кваліфікацію).

Студент, який на захисті роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з вищого навчального закладу і йому видається академічна довідка.

Коли захист роботи визнається незадовільним, Екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою. Студент, який не захистив випускну кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту роботи протягом трьох років після закінчення закладу вищої освіти.

Студентам, які не захищали випускну кваліфікаційну роботу з поважної причини (документально підтвердженої ректором), може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи ЕК, але не більше одного року.

6 ТИПОВІ ПОМИЛКИ

Типовими помилками при написанні випускних кваліфікаційних робіт з оформлення є такі:

1. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

2. Відсутність лапок, посилання на першоджерела та сторінки при цитуванні (правильно: «_____» [2, с. 53]).

3. Переклад цитат українською мовою, тобто цитати наведені не мовою оригіналу.

4. Бібліографічний опис джерел не відповідає вимогам стандартів.

5. Оформлення роботи (титульний аркуш, параметри та нумерація сторінок, шрифт, розподіл змісту на розділи та підрозділи і т. ін.) не відповідає заданим вимогам.

Серед типових помилок щодо змісту при написанні випускних кваліфікаційних робіт є такі:

1. Відсутність або недостатній об'єм практичної частини, власних коментарів, аналізу, висновків.

2. У роботі немає посилань на першоджерела, або вказані не ті, з яких запозичені матеріали.

3. Зміст роботи не відповідає плану або не розкриває тему повністю.

4. Відсутність визначення теми роботи, предмета, об'єкта та завдання дослідження у вступі.

5. Відсутність самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.

6. Не виконано глибокого і всебічного аналізу нової спеціальної літератури (останні 5...10 років) з теми дослідження.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

Якщо студент знає про ці помилки заздалегідь, йому легше їх уникнути.

7 КЕРІВНИЦТВО ВИПУСКНОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ, РЕЦЕНЗУВАННЯ (ВІДГУК). КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

При виконанні роботи студент повинен дотримуватися графіку виконання роботи, регулярно приходити на консультації, де він може отримати допомогу від свого наукового керівника.

Науковий керівник:

- допомагає студенту з вибором теми, розробкою плану роботи, доббором літератури та методів дослідження;
- визначає графік виконання роботи і контролює хід її виконання;
- доповідає на засіданні кафедри щодо дотримання графіка виконання роботи;
- проводить регулярні (згідно з учбовим розкладом) консультації для студентів;
- пише рецензію (відгук) та організовує захист роботи.

При оцінюванні роботи звертається увага як на сам зміст так і на якість оформлення. Треба пам'ятати про дотримання всіх правил оформлення роботи, яка має відповідати затвердженим вимогам.

Найважливішим критерієм оцінювання роботи є її зміст, а саме: повнота розкриття теми, вміння використовувати наукові джерела, логічність і послідовність викладення, наявність власних спостережень та власної думки, загальна грамотність та ерудованість автора.

При написанні рецензії (відгуку) викладач, в першу чергу, звертає увагу на такі характеристики роботи:

- відповідність змісту роботи темі;
- повноту розкриття теми;
- конкретність формулювання мети дослідження;
- відповідність висновків поставленим завданням;
- ступінь самостійності (робота не повинна являти собою компіляцію, а ще гірше – плагіат);
- посилання на класичні праці;
- наявність аналізу сучасних джерел (останні 5...10 років);
- якість мовностилістичного виконання роботи;
- відповідність роботи заданому обсягу;
- відповідність оформлення роботи заданим нормам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. – К.: Вища школа, 1969. – 232 с.
2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни “Читання та переклад” для студентів спеціальності 6.030506 – переклад. / Укл.: В.В. Прутчикова, Т.М. Фетісова, Л.М. Піддубна. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2007.
3. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для студентів спеціальності 6.030500 – переклад. / Укл.: О.В. Абрамова, І.В. Руських. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008.
4. Організація виконання випускних кваліфікаційних робіт у Національній металургійній академії України (видання четверте, доповнене, перероблене): Навч. посібник /В.П. Іващенко, А.М. Должанський, А.К. Тараканов та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2016. – 91 с.
5. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с.
6. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.
7. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
8. Воронов Г.А. Робота над рефератом / Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид. “СКАРБИ”, 2001.– 44 с.
9. Эко, Умберто Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки / Перевод с итал. Е.А. Костюкович. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 301 с.

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша випускної кваліфікаційної роботи

НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

Гуманітарний факультет

(назва факультету)

Кафедра перекладу та іноземних мов

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до

випускної кваліфікаційної роботи

(назва атестаційної роботи)

бакалавр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему Особливості перекладу англomовних власних імен та назв на українську мову.

035 Філологія. ПЗ

Виконав: студент(ка) IV курсу, групи ФІ01-15-1

Напряму підготовки/спеціальності 035 Філологія

(шифр і назва напряму підготовки / спеціальності)

/ Р.С. Разумний /

(підпис студента)

(ініціали та прізвище)

Керівник, ст. викладач

(посада)

(підпис)

/ Л.М. Піддубна /

(ініціали та прізвище)

Консультанти (посада, підпис, ініціали та прізвище):

Аналітична частина, ст. викладач

/ Л.М. Піддубна /

Основна частина, ст. викладач

/ Л.М. Піддубна /

Охорона праці та захист

/ В.Б. Пульпінський /

навколишнього середовища, ст. викладач

Нормоконтролер, ст. викладач

/ Л.М. Піддубна /

Засвідчую, що у цій роботі немає
запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань

Студент _____

Дніпро – 2019 рік

Додаток Б
Зразок оформлення завдання на випускню кваліфікаційну роботу

Національна металургійна академія України

Факультет гуманітарний
Кафедра перекладу та іноземних мов
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Напрямок підготовки/спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
перекладу та іноземних мов

В.В. Прутчикова

“ 02 ” квітня 20 19 року

З А В Д А Н Н Я

На випускню кваліфікаційну роботу бакалавра
(назва атестаційної роботи)
студенту Разумному Ростиславу Сергійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи Особливості перекладу англomовних власних імен та назв на українську мову
керівник роботи Піддубна Людмила Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

- Затверджені наказом вищого навчального закладу від “29” березня 20 19 року № 263-с
2. Строк подання студентом роботи 04 червня 2019 р.
3. Вихідні дані до роботи _____
- 3.1 *Наукова література за темою* _____
- 3.2 *Матеріали для лінгвістичного та перекладацького аналізу* _____
- 3.3 *Двомовні, тлумачні та енциклопедичні словники* _____
- 3.4 *Нормативні документи про охорону праці та захист навколишнього середовища* _____
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____
- 4.1 Аналітична частина: аналіз праць вітчизняних та зарубіжних лінгвістів, присвячених дослідженню засобів передачі англomовних власних імен та назв.
- 4.2 Основна частина: загальний перекладацький та мовознавчий аналіз власних імен та назв в художній літературі.
- 4.3 Охорона праці та захист навколишнього середовища: характеристика умов праці перекладача; забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
не планується

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Піддубна Л. М., ст. викладач	03 квітня 2019	06 травня 2019
2	Піддубна Л. М., ст. викладач	08 травня 2019	30 травня 2019
3	Пульпінський В.Б., ст. викл. кафедри екології, теплотехніки та охорони праці	07 травня 2019	31 травня 2019

7. Дата видачі завдання 03 квітня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів атестаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ 1. Власні імена та назви як аспект перекладознавства	2019.05.06.	
2	Розділ 2. Особливості перекладу англомовних власних імен та назв в художній літературі.	2019.05.30.	
3	Розділ 3. Охорона праці та захист навколишнього середовища	2019.05.31.	
4	Оформлення пояснювальної записки	2019.06.03	
5	Подання випускної кваліфікаційної роботи до кафедри та попередній захист	2019.06.04.	
6	Захист випускної кваліфікаційної роботи в ЕК	2019.06.11.	

Студент _____
(підпис)

Р.С. Разумний _____
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Л.М. Піддубна _____
(прізвище та ініціали)

Додаток В

Приклад заповнення відомості випускної кваліфікаційної роботи

ВІДОМІСТЬ випускної роботи бакалавра

(назва випускної кваліфікаційної роботи)

№ рядка	Формат	Позначення	Назва	Кількість аркушів	№ екз.	Прим.
			<i>Документація загальна</i>			
			<i>Заново розроблена</i>			
1	A4	6.020303. Філологія. ПЗ	Пояснювальна записка	55	-	
6.020303.Філологія. ВР						
<i>Зм.</i>	<i>Лист.</i>	<i>№ документа</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		
<i>Розроб.</i>		<i>Разумний Р.С.</i>		04.06.19.	<i>Літера</i>	<i>Лист</i>
<i>Керівник</i>		<i>Піддубна Л.М.</i>		04.06.19.		<i>Листів</i>
<i>Консульт.</i>		<i>Пульпінський В.Б.</i>		04.06.19.		
<i>Н.контр.</i>		<i>Піддубна Л.М.</i>		04.06.19.		
<i>Затв.</i>		<i>Прутчикова В.В.</i>		04.06.19.	МОНУ НМетАУ Каф. перекладу та іноземних мов Група ФІ01-15-1	

Додаток Г

Приклад написання реферату для випускної кваліфікаційної роботи

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної кваліфікаційної роботи бакалавра: 54 с., 4 додатки, 30 джерел.

Предмет роботи – особливості словотвору у романі Дж. Ролінг “Harry Potter and the Philosopher’s Stone” та переклад на українську мову.

Мета роботи – визначити найуживаніші моделі продукування слів у романі та проаналізувати їх переклад на українську мову.

В теоретичній частині наведено класифікації морфем та способи словотвору в англійській мові. Основна частина присвячена аналізу слів, утворених афіксацією, конверсією й словоскладанням, та переклад оказіоналізмів.

МОРФОЛОГІЯ, МОРФЕМА, СЛОВОТВІР, АФІКСАЦІЯ, КОНВЕРСІЯ, СЛОВОСКЛАДАННЯ, СКОРОЧЕННЯ, БЛЕНДІНГ

ABSTRACT

The explanatory note of the graduation paper: 54 p., 4 appendices, 30 sources.

The subject matter is the peculiarities of the word-building used by J. Rowling in “Harry Potter and the Philosopher’s Stone” and the translation of the coined words into Ukrainian.

The aim of work is to define the most widely used methods of word-building in the novel and to analyze the translation of the newly formed words.

The theoretical part considers classifications of morphemes and word-building methods. The main part is devoted to the analysis of words coined with affixation, conversion and compounding.

MORPHOLOGY, MORPHEME, WORD-BUILDING, AFFIXATION, CONVERSION, COMPOUNDING, SHORTENING, BLENDING

Додаток Д
Мовні кліше

The paper is devoted to ...	Робота присвячена ...
The paper considers the problems related to (deals with some aspects of)...	Ця робота розглядає питання стосовно (які мають відношення до) ...
Firstly, it is pointed out that ...	Спочатку вказано, що ...
The next part presents (deals with, describes, discusses) ...	Наступна частина наводить ...
It must be emphasized that ...	Необхідно підкреслити, що ...
The information is supplied (given) in the text on (about) ...	Інформація, наведена в тексті стосовно ...
The introductory part deals with ...	Вступна частина розглядає ...
The principal (concluding) part deals with ...	Головна (заключна) частина розглядає ...
It has been shown that...	Показано, що...
Conclusions regarding ... are made	З цього можна зробити висновки про те, що...
Subject matter related to ... as well as ... is considered	Розглядаються питання, які стосуються як ..., так і ...
The results of the theoretical study of... are presented ...	Наведено результати теоретичного дослідження ...
A review of... essential for ... is presented	Наведено огляд питань ..., які представляють інтерес для ...
The current research programs for ... are outlined	Наведено огляд сучасних досліджень з ...
Special attention is given to ... methods used by ... for ...	Особлива увага надається методам, які застосовуються для...
A bibliography of ... references is included	Бібліографія включає ... найменувань
The purpose of this paper is to investigate (determine) ...	Ціллю даної роботи є дослідження (з'ясування) ...
One aim of this part of the paper is to provide an overview of...	Ціллю даної частини роботи є огляд...
Thus we are fully justified in observing that ...	Таким чином є доречним зробити висновок про те, що...
... and ... are among the most important results of the study	До найбільш важливих результатів дослідження відносяться...
The following specific conclusions are drawn ...	Можна зробити такі конкретні висновки...

Додаток Е
Зразок оформлення сторінки «Зміст»
ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. Н А З В А Р О З Д І Л У	9
1.1 Огляд літератури з питань словотвору в англійській мові	9
1.2 Морфологія та її основні поняття.....	9
1.3 Способи словотвору.....	12
1.3.1 Афіксація	13
1.3.2 Конверсія	16
1.3.3 Словоскладання	19
1.3.4 Скорочення	25
1.3.5 Блендінг	26
1.3.6 Зворотній словотвір.....	27
Висновки по розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. Н А З В А Р О З Д І Л У	30
2.1 Аналіз продуктивних способів словотвору на матеріалі роману Джоан Ролінг “ Harry Porter and the Philosopher’s Stone”	30
2.1.1 Афіксація	31
2.1.2 Конверсія	33
2.1.3 Словоскладання.....	39
Висновки по розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 3. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	50
3.1 Охорона праці в галузі перекладу.....	50
3.2 Захист навколишнього середовища.....	55
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	57
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	60
Додаток А Етимологічна класифікація афіксів.....	63
Додаток Б Англійські бленди та їх значення.....	64

Додаток Ж

Робота з літературою

К.1 Пошук літературних джерел

При організації пошуку літературних джерел студент може скористатися:

– *рекомендацією наукового керівника* – найпростіший спосіб, керівники заздалегідь готують списки основної літератури для студентів;

– *списками рекомендованої літератури* в підручниках та методичних посібниках за відповідним розділом – тут буде тільки найнеобхідніше, перевірені знання, ніяких нюансів чи конкретностей, але все дуже чітко, систематизовано і зрозуміло;

– *матеріалами реферативних статей і оглядів, журналів, тез конференцій з посиланнями на основні джерела* – ефективний спосіб для того, щоб бути у курсі останніх досліджень і обговорюваних проблем;

– *бібліотечними, алфавітними, тематичними, предметними каталогами*, при цьому найбільш важливим є вибір ключових слів;

– *Інтернетом* – за допомогою найбільш поширених пошукових порталів (Google, Yahoo, <META> та ін.);

– *перехресними посиланнями в тих джерелах, що вже прочитані* – варто також перевірити в алфавітному каталозі, чи не має ще статей автора, які згадуються у зв'язку з темою.

К.2 Види літературних джерел

Пошук літературних джерел треба починати зі спеціалізованих енциклопедій, словників, підручників та навчальних посібників. Залежно від того, якого типу джерело, можна припускати, яку саме інформацію можна там отримати:

Енциклопедія – наукове або науково-популярне довідкове видання, що містить найбільш суттєву інформацію з усіх (універсальна) чи окремих (спеціалізована) галузей знань;

Словник – збірка слів розташованих у певній послідовності, що використовується у якості довідника, пояснює значення слів і дає різну інформацію про них;

Підручник – дає вичерпний повний виклад перевірених фактів, досліджень, теорій;

Навчальний посібник – докладний, системний якоїсь вузької теми, розділу науки;

Монографія – авторська версія опису певної вузької проблеми чи теорії;

Реферативний огляд – узагальнення досліджень останніх років з певної теми (містить короткий опис цих досліджень);

Стаття – найчастіше описує одне конкретне дослідження чи серію досліджень з викладом отриманих результатів та висновків;

Тези доповіді – коротший ніж стаття виклад основних положень, що розкривають тему доповіді (не містять докладних відомостей, тільки узагальнення, конкретні результати та висновки);

Автореферат дисертації – короткий авторський виклад дисертації (містить усе що може бути корисним із самої дисертації, крім докладного опису методики);

Науково-популярне видання – твір про науку, що призначений для нефахівців даної галузі знань.

К.3 Опрацювання тексту

Читання. В залежності від конкретних цілей використовуються різні прийоми читання: ознайомлювальне і вивчаюче.

При швидкому перегляді книги (*ознайомлювальне читання*) потрібно дотримуватись такого порядку:

– уважно прочитати титульну сторінку (не обкладинку!), де надруковане прізвище автора, назва книги, місце і рік видання;

– знайти в книзі «Зміст» і ознайомитися з ним, тому що в ньому відбитий логічний план твору, тобто дається відповідь на питання, що і у якій послідовності написано в книзі;

– прочитати або переглянути «Вступ» (або «Передмову»), щоб уявити собі зміст книги, зрозуміти її призначення і мету, що переслідував автор, джерела і характер відомостей, які містяться в книзі;

– з'ясувавши загальний зміст книги і її призначення, варто ознайомитися з основним текстом твору, прочитавши деякі уривки з нього, абзаци, найбільш цінні і цікаві розділи;

– важливо переглянути «Висновок» (або «Післямову») до книги, де коротко формулюються або в стислому вигляді повторюються основні тези, докладно викладені у творі.

Вивчаюче читання звичайно буває повільним, неквапливим, із численними поверненнями для поглибленого розуміння і самоперевірок.

Ведення записів прочитаного – одна з найважливіших ознак культури розумової праці. На користь записів можна навести багато доводів. Вони:

- сприяють кращому розумінню тексту;
- полегшують запам'ятовування;
- допомагають звернути увагу на такі аспекти тексту, які без цього можуть лишитися поза увагою;
- ведуть до систематичного накопичення концентрованих відомостей;
- слугують джерелом для довідок, матеріалом для цитування, цінним посібником у практичній роботі;
- підвищують рівень культури мови – усної і письмової, виробляють в читача власний стиль викладання матеріалу.

Види записів – виписки, цитати, тези, конспекти.

Виписувати (на окремих аркушах, картках, в особливому зошиті) потрібно тільки те, що важче запам'ятовується або важче розуміється, а також місця, що сподобалися, і найкраще, якщо вони будуть записані не дослівно, а переведені з книжкової на власну мову. Виписки дають можливість не тільки добре вивчити літературу, але і створити для себе заділ, придатний на майбутнє. Нарешті, виписки виділяють з тексту найголовніше та найістотніше, і тим самим допомагають глибше його зрозуміти і краще використовувати в роботі над рефератом.

Цитати (від лат. cito – «закликаю у свідки») – це виписки з тексту книг (статей), витягів, виписок, відомостей словами автора. При цитуванні потрібно притримуватися певних правил.

Тези (від грецьк. tezo - «стверджую») – більш складна і досконала форма запису. За ступенем повноти вони бувають простими (короткими), якщо думки, що розвиваються в них, містять тільки одне твердження і нічим більше не підтверджуються, і складними (їх ще називають розгорнутими, поширеними), якщо вони підкріплюються доводами, аргументами.

За способом викладу тези поділяються на текстуальні і вільні.

У текстуальних тезах викладається думка словами тезисованого тексту. У вільних тезах важливо зберегти головну думку джерела (тексту), викласти її можна своїми словами. Робиться це для того, щоб додати тезам стислість і лаконічність.

Конспект (від лат. conspectus – «огляд, виклад») найбільш складна і досконала форма запису прочитаного, бо вона об'єднує в собі багато видів записів – позначки, виписки, цитати, план, тези.

Конспекти бувають текстуальними, вільними, змішаними.

Додаток И

Приклад оформлення переліку посилань

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту.
Харків: Право, 2016. 82 с.

Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 05 червня
2018 року: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.

Книги

Однотомні видання

Один автор

Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов.
Посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: Нова книга, 2003. 160 с.

Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у
Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів

Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-
дослідницької діяльності: Підручник. 2-ге вид., доп. та перероб. К: Знання-Прес,
2002. 253 с.

Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В.
Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності:
метод. посіб. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 [1] с.: табл., схеми, рис. (Серія
«Нові формати освіти»),

Без автора

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та
регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Каталоги

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових
видань 2008 року. Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України
у 1918—1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003.

20 с.

Стандарти

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.

Частина видання

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Остапйовська Т. П., Остапйовський І. Є. Розвиток самоменеджменту у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. *Наук. вісн. СНУ ім. Лесі Українки*. Сер. Пед. науки. 2018. № 2. С. 18– 24.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

The Free Dictionary: Dictionary, Encyclopedia and Thesaurus.
www.encyclopedia.thefreedictionary.com (дата звернення: 05.02.2015).

Додаток К

Рекомендована література

1. **Верба Л.Г.** Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.
3. **Карабан В.І.** Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. — Вінниця : Нова книга, 2002. — 564с.
4. **Коваленко А.Я.** Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ, 2002.
5. **Корунець І.В.** Теорія і практика перекладу = Theory and Practice of Translation: Підручник. Вінниця: Нова книга, 2003.
6. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни “Читання та переклад” для студентів спеціальності 6.030506 – переклад. / Укл.: В.В. Прутчикова, Т.М. Фетісова, Л.М. Піддубна. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2007.
7. **Олійник І.С., Ганич Д.І.** Російсько-український словник. – 5-те вид., доп. та перероб. К.: А.С.К., 1999.
8. **Раєвська Н.М.** Курс лексикології англійської мови = English Lexicology. К.: Вища школа, 1971.
9. **Словник** сучасного українського сленгу / Упорядник Т.М. Кондратюк. Харків: Фоліо, 2006.
10. **Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М.** Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 2-ге вид., доп. та перероб. К.: Знання-Прес, 2002.
11. **Алексєєва І.С.** Професіональний тренінг перекладача. СПб.: Союз, 2001.
12. Англо-український фразеологічний словник: Близько 30 000 фразеологічних виразів / Л.В. Кирпич (відп.ред.)Костянтин Тимофійович Баранцев (уклад.). — 2.вид., випр. — К. : Знання, 2005. — 1056с. — Бібліогр.: с. 1051-1052. — ISBN 966-620-230-1.

13. **Берловська В.Д., Гребінник Г. Ю., Дідович Г. І.** Англійська загальнонаукова лексика і фразеологія: Навч. посіб. для аспірантів та здобувачів ВНЗ / Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т". — Х. : НТУ "ХП", 2006. — 174с. — Бібліогр.: с. 173. — ISBN 966-593-437-6.
14. **Алексєєва І.С.** Професійний тренінг перекладача. – вид. “Союз” 2001. – 256 с.
15. **Бархударов Л.С.** Языки и перевод. М., 1975.
16. Біблеїзми з Євангелія від Матвія у мові та мовленні (на матеріалі англомовних словників та газетних текстів): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 [Електронний ресурс] / О.М. Набока; Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова.—О.,2006.—18с.<http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06nomsgt.zip>
17. **Головін В.М.** Термінологія. - М.: Наука 2000. – 285 с.
18. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.16 [Електронний ресурс] / М.О. Кур'янова; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2006. — 19 с. <http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06kmotum.zip>
19. **Галь Н.** Слово живое и мертвое. М., 1975.
20. **Зорівчак Р.П.** Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). — Л.: Вид-во Львів, ун-ту, 1989. — 216 с.
21. **Зорівчак Р.П.** Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). — Л.: Вид-во Львів, ун-ту, 1983. — 175 с.
22. **Калюжна В.В.** Стиль англомовних документів. К.: Наукова думка 2002. – 399 с.
23. **Карабан В.** Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову – Вінниця 2003. – 277 с.
24. **Качалова К.Н., Израилевич Е.Е.** Практическая грамматика английского языка. М., 1996.
25. **Комиссаров В.Н.** Общая теория перевода. – М., 1999.
26. **Комиссаров В.Н., Коралова А.Л.** Практикум по переводу с английского языка на русский. М., 1990.
27. **Коптілов В.** Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник/ Віктор Коптілов,; Ред. Світлана Жолоб, Худ. Ігор Коптілов,. -К.: Юніверс, 2003. -

279,[1] с.. -Бібліогр.: с. 275-278

28. **Крупнов В.Н.** Курс перевода. Английский язык. Общественно-политическая лексика. М.: Международные отношения, 1997.
29. **Кунин А.В.** Англо-русский фразеологический словарь. М., 1984.
30. **Кунин А.В.** Большой англо-русский фразеологический словарь: Около 20 000 фраз. ед.. — 6-е изд., испр. — М. : Живой язык, 2005. — 942с. — На обл. авт. не указ.. — ISBN 5-8033-0339-9.
31. **Кухаренко В.А.** Интерпретация текста. Л.: Просвещение, 1979.
32. **Латышев Л.К.** Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения. - М. 2001. - 300 с.
33. **Миньяр-Белоручев Р.К.** Как стать переводчиком? М.: Готика, 1999.
34. **Миньяр-Белоручев Р.К.** Общая теория перевода и устный перевод. М.: Воениздат, 1980.
35. **Мирам Г.Э.** Переводные картинки. Профессия: переводчик. К., 2001.
36. **Мирам Г.Є., Дейнеко В.В.** Основы перекладу. – К: Ніка – Центр, 2002.
37. **Нелюбин Л.Л.** Лингвостилистика современного английского языка (учебное пособие). - М.: МОПИ им. Н.К.Крупской 2004. - 110 с.
38. **Палажченко П.Р.** Мой несистематический словарь. (Из записной книжки переводчика). М., 2003.
39. **Раєвська Н. М.** English lexicology – Київ 1991. – 236 с.
40. **Рецкер Я.И.** Теория перевода и переводческая практика. М., 1974.
41. **Сидер Флорин.** Муки переводческие // Практика перевода. М., 1983.
42. Синонімія та антонімія одиниць фразеосемантичного поля часу і простору сучасної англійської мови [Електронний ресурс] / О.А. Шиленко // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2005. — N 23. — С. 218-220. <http://www.nbu.gov.ua/articles/2005/05shoaam.zip>
43. **Сухенко К. М.** Лексичні проблеми перекладу. – Київ. Нац. Універ. Ім.Тараса Шевченка 2002. – 355 с.
44. **Текст и перевод /** Отв. ред. А.Д. Швейцер. М.: Наука, 1988. 165 с.
45. **Тимченко І. І. Головченко Г. Т. Дерев'янку І. В. Остапенко Г. І.** Теорія і практика перекладу – Харків 2005. – 214 с.
46. **Федоров А.В.** Основы общей теории перевода. М., 1983.
47. Фразеологізми як одиниці міжмовної комунікації (проблеми перекладу) [Електронний ресурс] / І.М. Василюк // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І.

Франка. — 2004. — N 17. — С. 102-103. — Бібліогр.: 6 назв.
<http://www.nbuv.gov.ua/articles/2004/04vimomk.zip>

48. **Чужакін А.П., Палажченко П.Р.** Мир перевода или вечный поиск взаимопонимания. М.: Р. Валент, 1999.
49. **Швейцер А.Д.** Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты. М., 1988.
50. **Galperin R.** Stylistics. М., 1971.
51. **Korunets I. V.** Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia 2001 p.